

T. B. M. M. (S. Sayısı : 9)

6.1.1982 Tarihli ve 2576 Sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/371)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : K. K. Gn. Md. 07/196-1311/01055

8.1.1988

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki Hükümet döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğün 78 inci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulu'nca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Turgut Özal
Başbakan

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : K. K. Gn. Md. 18/101-1733/03925

6.7.1987

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 30.6.1987 tarihinde kararlaştırılan «6.1.1982 tarihli ve 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı» ve gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Turgut Özal
Başbakan

GENEL GEREKÇE

6.1.1982 tarihinde kabul edilip 20.1.1982 tarihinde yürürlüğe girmiş bulunan 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun bugüne kadarki uygulamasında ortaya çıkan aksaklıkları gidermek, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun tatbikinde Danıştay Kanunu ile paralellik sağlamak, Türk parasının değerindeki düşüşler nazara alınarak tek hâkimle çözümlenmesi öngörülen davalarda sınırı yükseltmek ve bu suretle davaların biran önce kesin sonuca bağlanmasını temin etmek amacıyla bu Tasarı hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde, idare mahkemelerinin görevleri sayılırken, idare mahkemelerinin vergi uyuşmazlıkları dışındaki belirtilen davalara bakacağı ifade edilmiştir. Buradaki vergi uyuşmazlıkları ibaresi vergi mahkemelerinin görevine giren davaları ifade etmektedir. İdare mahkemeleri, vergi mahkemeleri görevine giren davalar ile ilk derecede Danıştayda bakılacak davalar dışındaki davalara bakacaktır. Metinde buna uygun değişiklik yapılmıştır. Ayrıca, idare mahkemelerinin diğer kanunlarla verilen işlere ve bakabilmesine imkân tanınmıştır.

Madde 2. — Kanunun 5 inci maddesinde yapılan değişikliğe paralel olarak, 6 ncı maddedeki «uyuşmazlık» terimleri «dava» olarak değiştirilmiştir.

Bunun yanında, maddenin (b) bendinde yapılan değişiklikle, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasından doğan uyuşmazlıkların tamamının vergi mahkemelerince çözümlenmesi önlenmekte ve 2575 sayılı Danıştay Kanununun 35 inci maddesiyle paralellik sağlanmaktadır.

Madde 3. — İdare ve vergi mahkemelerinde yetmişbeşbin lirayı aşmayan davalar, mahkeme hâkimlerinden birisi tarafından çözümlenmektedir. Bu meblâğ, günün ekonomik şartları karşısında çok düşük kalmakta ve bunun sonucu olarak pek az dava tek hâkim tarafından görülebilmektedir. Tasarı ile bu sınır yükseltilmekte, böylelikle heyetçe çözümlenecek işler azaltılmakta ve tek hâkim prensibine işlerlik kazandırılmaktadır. Ayrıca, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasıyla ilgili davalara tek hâkim tarafından bakılması mümkün hale getirilmektedir.

Madde 4. — Yürürlükle ilgilidir.

Madde 5. — Yürütme ile ilgilidir.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

Esas No. : 1/371

Karar No. : 4

3 . 2 . 1988

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6.1.1982 tarihli ve 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı, Adalet Bakanı Sayın Mahmut Oltan Sungurlu'nun ve Adalet Bakanlığı temsilcilerinin de katılmalarıyla Komisyonumuzca incelenip görüşülmüş, gerekçesi uygun görülerek maddelerine geçilmesi kabul edilmiş ve tasarının maddelerine ilişkin kabul, ilave ve değişiklikler sırasıyla aşağıda açıklanmıştır.

1. Tasarının 1 inci maddesi ile değiştirilen 2576 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişiklik ve fıkraya yeni bir (d) bendinin ilave edilmesi nedeniyle 5 inci maddenin 1 inci fıkrası yeniden düzenlenmiştir.

2. Tasarının 2 nci ve 3 üncü maddeleri aynen benimsenmiştir.

3. Tasarının 3 üncü maddesi ile 2576 sayılı Kanunun 7 nci maddesi değiştirilmekte ve tek hâkim tarafından bakılan davaların parasal sınırı yetmişbeşbin liradan bir milyon liraya çıkarılmaktadır.

İdarî yargı mercilerince görev konusunda herhangi bir tereddüte düşülmemesi için tasarıya eklenen geçici madde ile Yargı Mercilerinin görevsizlik kararı veremeyecekleri ve ellerindeki işlere bakmaya devam edecekleri hükme bağlanmıştır.

4. Tasarının Yürürlüğe ilişkin 4 ve Yürütmeye ilişkin 5 inci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Kâtip
<i>Alpaslan Pehlivanlı</i>	<i>Ihsan Nuri Topkaya</i>	<i>Gökhan Maras</i>
Ankara	Ordu	Kırşehir
Üye	Üye	Üye
<i>Abdullah Ulutürk</i>	<i>Kâmil Ateşoğulları</i>	<i>Hasan Namal</i>
Afyon	Ankara	Antalya
Üye	Üye	Üye
<i>Mustafa Cumhur Ersümer</i>	<i>Hasan Tanrıöver</i>	<i>Aytekin Kotil</i>
Çanakkale	Gaziantep	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Ersin</i>	<i>Mehmet Onur</i>	<i>Murat Başesgioğlu</i>
İzmir	Kahramanmaraş	Kastamonu
Üye	Üye	Üye
<i>Yılmaz Altuğ</i>	<i>Eyüp Cenap Gülpınar</i>	<i>Güneş Gürseler</i>
Sivas	Şanlıurfa	Tekirdağ

**HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ
METİN**

6.1.1982 Tarihli ve 2576 Sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 2576 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının ilk cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı fıkraya aşağıdaki (d) bendi eklenmiştir.

«1. İdare mahkemeleri, vergi mahkemelerinin görevine giren davalarla ilk derecede Danıştayda çözümlenecek olanlar dışındaki:»

«d) Diğer kanunlarla verilen işleri, Çözümler.»

MADDE 2. — 2576 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 6. — Vergi mahkemeleri :

a) Genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri malî yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davaları,

b) (a) bendindeki konularda 6183 sayılı **Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin davaları,**

c) Diğer kanunlarla verilen işleri, Çözümler.»

**ADALET KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN**

6.1.1982 Tarihli ve 2576 Sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 2576 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«1. İdare mahkemeleri, vergi mahkemelerinin görevine giren davalarla ilk derecede Danıştayda çözümlenecek olanlar dışındaki :»

a) İptal davalarını,

b) Tam yargı davalarını,

c) Genel hizmetlerden birinin yürütülmesi için yapılan idarî sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyumsuzluklara ilişkin davaları,

d) Diğer kanunlarla verilen işleri, Çözümler.»

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 3. — 2576 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«1. Toplamı bir milyon lirayı aşmayan tam yargı davaları, idare mahkemeleri hâkimlerinden biri tarafından çözümlenir.

2. Kazançları götürü usulde tespit edilen mükelleflerin sınıf ve derecelerinin tespiti işlemlerine karşı açılan davalar ile her türlü vergi, resim, harç ve benzeri malî yükümler ve bunların zamm ve cezaları toplamı bir milyon lirayı geçmeyen tarhlara ve bu miktarla sınırlı olmak üzere 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin davalar vergi mahkemesi hâkimlerinden biri tarafından çözümlenir.»

MADDE 4. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE. — Bu Kanunun, 6.1.1982 tarih ve 2576 sayılı Kanunun 7 nci maddesinde değişiklik yapan hükmü sebebiyle idarî yargı mercilerince görevsizlik kararı verilemez.

MADDE 4. — Tasarının 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 5. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 5. — Tasarının 5 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Başbakan
T. Özal

30.6.1987

Devlet Bak. - Başbakan Yrd.
İ. K. Erdem

Devlet Bakanı
K. Oksay

Devlet Bakanı
H. C. Güzel

Devlet Bakanı
M. V. Dinçerler

Devlet Bakanı
A. Tenekeci

Devlet Bakanı
M. T. Titiz

Devlet Bakanı
A. Karaevli

Devlet Bakanı
A. Bozer

Adalet Bakanı
M. O. Sungurlu

Millî Savunma Bakanı
Z. Yavuztürk

İçişleri Bakanı
Y. Akbulut

Dışişleri Bakanı
V. Halefoğlu

Maliye ve Gümrük Bakanı V.
H. H. Doğan

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı
M. Emiroğlu

Bayındırlık ve İskân Bakanı
İ. S. Giray

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı
M. Kalemlî

Ulaştırma Bakanı
V. Atasoy

Tarım Orman ve Köy İşleri Bak.
H. H. Doğan

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı V.
A. Bozer

Sanayi ve Ticaret Bakanı
H. C. Aral

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı
S. N. Türel

Kültür ve Turizm Bakanı
A. M. Yılmaz

